त्वात् सत्यम् उपसंहारार्थं पुनर्वचनमित्यदोषः · तेनाग्नीषोमीयाद्येकवृत्स्तरणम् तत्सवनीयपशाविव नान्येषु निरूढादिषु · अतश्च तेषु त्रिवृत्स्तरणमेव भवति नैकवृदिति सवनीयविकारेषु तु एकवृत्स्तरणं भवत्येव अतश्चानूबन्ध्यायामप्येकवृत्स्तरणम् आज्यासादनान्तम् तस्या अपि सवनीयवदित्यतिदेशात् ।

आज्यासादनात्कृत्वेषान्तरेणार्धसोममद्रिषु संमुखेषु निदधाति हृदे त्वेति (६. २५) ॥५॥ आ आ॰नात्कृत्वा आज्यासादनं तदालम्भात्मालम्भोदकालम्भान्कृत्वा तदनन्तरं सोममादाय हविर्धानं प्रविश्य सोमं विस्रंस्य दक्षिणास्य हविर्धानस्येषान्तरलेनार्धसोमं समं सोमस्यार्धविभागं तृतीयसवनार्थमंशुसहितं संमुखेष्वद्रिषु अभिषवार्थपाषाणेषु निदधाति सोमोपनहनवाससैवावहरति ईषान्तरालेनाधश्चर्मणा उपरि स्थापितेषु ग्रावसु स्थादवतारयति पातयतीत्यर्थः ।

विश्वास्त्वामिति (६. २६) विसृज्योपतिष्ठते ॥६॥ ततोऽध्वर्युरेव सोमाद्वस्त्रं[1] विसृज्य विश्वा॰ति मन्त्रेण सोममुपतिष्ठते · अनुसृज्य (३. १. ३. ७) वेष्टितवस्त्रं विसृज्येति माधवाचार्याः · विसर्गस्यालम्भपूर्वकत्वात्तस्य च याज्ञमानत्वाद्याज्ञमानमिदमुपस्थानमिति कर्कः अध्वर्यारेवेत्यन्ये ।

एतेनाहरणꣳ सोमार्थस्याभिषवे ॥७॥ अभिषवे चिकीर्षिते प्रारभ्यमाणे सोमोपयोगिनो द्रव्यस्य एतेनैव ईषान्तरेणैवाहरणं कर्तव्यम् · तच्च हिरण्यम् ग्रावाणः निग्राभ्याः सम्भरणी दशापवित्रं चेति ।

नोद्धरणं ततो बहिर्धाभावात् ॥८॥ आनीतस्य तेनैव मार्गेण प्रत्युद्धरणं न कर्तव्यम् · कुतः ब॰वात् यतस्तस्य प्रत्युद्धृतस्य यज्ञाद्बहिर्भावो भवति · अबहिर्भावश्च श्रूयते अन्तरेणेषेऽङ॰करोतीति (३. १. ३. ३) वाक्यशेषात् · अत ईषान्तरालेनाहरणं यस्य कृतम् तस्य तेन मार्गेण निष्काशनं न कर्तव्यमित्यर्थः ।

अभिषुतस्य चानवहरणं कृतत्वात् ॥९॥ अभि॰स्य सोमस्य आधवनीयात्प्रत्याह्रियमाणस्य अन॰णं तेनैव ईषान्तरमार्गेणाधिषवणे प्रक्षेपो न कार्यः · कुतः कृतत्वात्तस्य संस्कारस्य · एष एव सदा सोमस्य मार्ग इत्याशङ्कानिवृत्त्यर्थमिदमुक्तम् ।

---

१) ? द्वंस्तं A. द्वस्तं B.